

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 370/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť I. S., H., zastúpenej advokátom JUDr. Ľ. Š., Š., vo veci namietaného porušenia základného práva garantovaného čl. 2 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 14 ods. 1 a 3 písm. c) Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Okresného súdu Galanta sp. zn. 1 T 288/2012 z 11. februára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2013 doručená sťažnosť I. S. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich práv uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) z 11. februára 2013, ktorým bola jej trestná vec pre prečin podvodu vrátená Okresnej prokuratúre G. do prípravného konania z dôvodu, že nesúhlasila so zmenou výroku o náhrade škody v rámci prokurátorom navrhutej dohody o vine a treste.

2. Porušenie svojich základných práv označených v záhlaví tohto uznesenia videla sťažovateľka v tom, že dohoda o vine a treste v navrhovanom znení nebola nespravodlivá, a to aj vo vzťahu k adhéznemu výroku o náhrade škody s možnosťou poškodeného zvyšok škody proti nej si uplatniť v civilnom konaní, preto neexistovala zákonná možnosť na vrátenie veci opätovne do prípravného konania, v dôsledku čoho sa v predmetnej trestnej veci vyskytli zbytočné prietahy.

3. Sťažovateľka preto navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ňou označených práv uznesením okresného súdu, toto uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, priznať sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v symbolickej výške 1 € a náhradu trov konania v sume 331,12 €.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhoduje ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavný súd ak vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd už mnohokrát vo svojich rozhodnutiach konštatoval, že nie je súčasťou všeobecnej súdnej sústavy, a neprislúcha mu preto právo vykonávať dohľad či prieskum nad procesnými rozhodnutiami všeobecných súdov – tu okresného súdu – proti ktorým zákon nepripúšťa žiaden riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok. Do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je oprávnený zasiahnuť len vtedy, ak došlo ich právoplatným rozhodnutím v konaní, v ktorom bol sťažovateľ účastníkom, k porušeniu jeho základných práv či slobôd chránených ústavným poriadkom, proti ktorému už nemá žiadne obranné právne prostriedky vyplývajúce z príslušných procesných noriem upravujúcich to-ktoré konanie.

7. Jadrom sťažnosti podanej ústavnému súdu je nesúhlas sťažovateľky s procesným postupom okresného súdu, ktorý jej trestnú vec uzavretú prokurátorom podaním návrhu na schválenie dohody o vine a treste vrátil prokurátorovi do prípravného konania len preto, že nechcela súhlasiť so súdom navrhnutým iným adhéznym výrokom o náhrade škody proti poškodenému spôsobenej touto trestnou vecou, než aká bola uvedená v dohode medzi ňou a prokurátorom.

8. Ústavná sťažnosť tvorí procesný prostriedok na ochranu zaručených základných práv a slobôd, ktorý je vo vzťahu k ostatným prostriedkom, ktoré jednotlivcovi slúžia tiež na ochranu jeho práv, vo vzťahu subsidiarity. Atribút subsidiarity sťažnosti má dimenziu formálnu i materiálnu. Na jednej strane sa subsidiarita sťažnosti odráža v požiadavke vyčerpania všetkých prostriedkov pred jednotlivými orgánmi verejnej moci, ktoré právny poriadok jednotlivcovi poskytuje, či nachádza výraz v inštitúte neprípustnosti ústavnej sťažnosti. Na druhej strane má princíp subsidiarity aj dimenziu materiálnu, z ktorej

vyplýva, že dôvodom sťažnosti sú samotné kompetencie ústavného súdu ako orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), teda orgánu, ktorý poskytuje ochranu základným právam jednotlivca len vtedy, pokiaľ základné práva neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci.

9. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že po sťažovateľkou napadnutom uznesení okresného súdu sa jej trestná vec opätovne dostala do jednej z fáz prípravného konania, v ktorom funkciu dozoru vykonáva prokurátor. Podľa judikatúry ústavného súdu dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní predstavuje aj aktívny aspekt jeho konania, ktorý zahŕňa garancie základných práv a slobôd všetkým procesným stranám trestného konania (porov. III. ÚS 126/05). Iba prokurátor je oprávnený ukončiť v prípravnom konaní trestné stíhanie proti obvinenej sťažovateľke jedným zo spôsobov uvedených v Trestnom poriadku (§ 214 a nasl.).

10. Z uvedeného vyplýva, že keďže trestné konanie proti sťažovateľke nie je ešte skončené, a ústavný súd nie je orgán činný v trestnom konaní či trestný všeobecný súd, nemá ani právomoc jej zabezpečiť ochranu základných práv a slobôd; túto povinnosť majú jednak orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy potom, ako sa vec pred ne opätovne dostane po procesnom úkone príslušného prokurátora.

11. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a s prihliadnutím na to, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľke v ďalšom priebehu vedeného trestného konania v rámci predovšetkým uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietať aj porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky k záveru o nedostatku svojej právomoci konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

12. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľka nevyčerpala opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie

je sťažovateľka oprávnená podľa osobitných predpisov. Nevyžitie niektorej z možností ochrany označených práv nemožno nahrádzať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

13. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona z dôvodu jej neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2013